Chrześcijańskie Stowarzyszenie
„Miłość Edukacja Dojrzałość”
ul. Bielska 105
43-400 Cieszyn

Załącznik do uchwały Zarządu z dnia 20 marca 2025

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Chrześcijańskiego Stowarzyszenia „Miłość Edukacja Dojrzałość”

(wersja zupełna)

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Podstawy prawne:

1. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)*
2. *Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 1606)*
3. *Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781)*
4. *Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. 1991 r. nr 120 poz. 526)*
5. *Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2012 poz. 1169)*
6. *Ustawa z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty – art. 92a (Dz.U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.)*
7. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. z 1997 r. Nr 12, poz. 67 z późn. zm.)*

.

Spis treści

Rozdział 1
Informacje ogólne
1.1. Wprowadzenie
1.2. Słowniczek pojęć

Rozdział 2
Standardy ochrony małoletnich

Rozdział 3
Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Chrześcijańskim Stowarzyszeniu „Miłość Edukacja Dojrzałość" zwanym dalej Stowarzyszeniem

3.1. Zasady zatrudniania pracowników oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi
3.2. Zasady bezpiecznych relacji małoletnich uczestników i zatrudnionych do ich prowadzenia pracowników
3.3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi na organizowanych spotkaniach i formach wypoczynku. Niedozwolone działania małoletnich.
3.4. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci
3.5. Zasady ochrony wizerunku małoletniego i ochrony danych osobowych małoletnich

Rozdział 4
Procedury reagowania w przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego

Rozdział 5.
Organizacja procesu ochrony małoletnich

5.1. Obowiązki Stowarzyszenia w zakresie wdrażania „Standardów ochrony małoletnich"
5.2. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń podejrzenia lub krzywdzenia
5.3. Dokumentowanie zdarzeń i ich archiwizowanie
5.4. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniemu po ujawnieniu krzywdzenia

Rozdział 1
Informacje ogólne

1.1. WPROWADZENIE

„Standardy ochrony małoletnich" dla Chrześcijańskiego Stowarzyszenia „Miłość Edukacja Dojrzałość" są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw.

Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.
Niniejszy dokument określa standardy ochrony małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w trakcie organizowanych przez Stowarzyszenie spotkań i form wypoczynku.

W konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich" przyjęto następujące założenia:

- Do pracy nie zatrudniamy osób mogących zagrażać bezpieczeństwu małoletnich.
- Osoby zatrudnione potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy.
- Podejmowane postępowania są zorganizowane w sposób zapewniający małoletnim skuteczną ochronę i nie mogą naruszać praw dziecka, praw człowieka oraz bezpieczeństwa danych osobowych małoletnich.
- Małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami.
- Małoletni wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych.
- Małoletni są informowani przez pracowników/kadrę oraz rodziców/opiekunów prawnych o konieczności przestrzegania przez małoletnich obowiązujących zasad bezpieczeństwa.
- Rodzice/prawni opiekunowie małoletniego posiadają wiedzę przekazaną przez Stowarzyszenie m.in. o rodzaju zapewnionej małoletniemu opieki medycznej, programie spotkań, zasadach ustalonych przez jego organizatora oraz możliwości kontaktu z dzieckiem.
- Rodzice/prawni opiekunowie małoletniego powiadamiają Stowarzyszenie o chorobach i dolegliwościach swego dziecka, a jeśli jest ono w trakcie leczenia, ustalają sposób przyjmowania przez nie leków. Informują o wszelkich nietypowych problemach medycznych dziecka, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo i komfort dziecka lub innych uczestników.
- Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są przez Stowarzyszenie dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji.

1.2. SŁOWNICZEK POJĘĆ

W dokumencie „Standardy ochrony małoletnich" pojawiają się następujące pojęcia:

1) ***Zarząd Stowarzyszenia*** **–** podmiot, który w strukturze Stowarzyszenia zgodnie z obowiązującym prawem i wewnętrznymi dokumentami jest uprawniony do podejmowania decyzji o działaniach Stowarzyszenia.
2) ***Dyrektor*** **–** osoba pełniąca funkcję Dyrektora w Stowarzyszeniu.
3) ***Personel lub członek personelu*** **–** osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, członek stowarzyszenia, a także wolontariusz i stażysta.
4) ***Małoletni*** (dziecko, uczestnik) – każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
5) ***Rodzic*** – przedstawiciel ustawowy małoletniego pozostającego pod jego władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka.
6) ***Opiekun prawny małoletniego/rodzic zastępczy*** – osoba, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe.
   Krzywdzenie dziecka – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu Stowarzyszenia.
7) ***przemoc fizyczna*** – każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie itp.;
   - ***przemoc seksualna*** – zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
   - ***przemoc psychiczna*** – powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;
   - ***zaniechanie*** – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane.

Rozdział 2

„Standardy ochrony małoletnich" Chrześcijańskiego Stowarzyszenia „Miłość Edukacja Dojrzałość" wprowadzają następujące standarty ochrony małoletnich:

- Małoletni, ich rodzice i personel zatrudniony w Stowarzyszeniu znają „Standardy ochrony małoletnich". Dokument jest dostępny i upowszechniany;
- Personel współtworzy, gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko na organizowanych spotkaniach i formach wypoczynku;

- Personel zapewnia małoletnim uczestnikom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw;
- Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia maloletnim – uczestnikom skuteczną ochronę;
- Zatrudniony personel dba o bezpieczne relacje społeczne maloletnich oraz chroni ich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci internetowej;
- Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane;
- Stowarzyszenie monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony małoletnich.

Rozdział 3
Zasady ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w Stowarzyszeniu

3.1. Zasady zatrudniania pracowników oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi

1. Przed nawiązaniem stosunku pracy Stowarzyszenie, niezależne od podstawy nawiązania stosunku pracy oraz terminu jej trwania uzyskuje informacje:
   a. w przypadku każdego pracownika i wolontariusza z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;
   b. w przypadku zatrudnienia każdej osoby i dopuszczeniem wolontariuszy do kontaktu z małoletnimi i opieki, z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
   c. W przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z dziećmi osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa jest on zobowiązany do złożenia przed zatrudnieniem lub dopuszczeniem do kontaktu z uczniami/dziećmi informacji z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
   d. W przypadku, gdy prawo państwa, którego obywatelem jest osoba, o której mowa w pkt c. nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, osoba ta przedkłada informację z rejestru karnego tego państwa.
   e. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. c-d, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie

prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w pkt d**,** składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz, że nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

f. Oświadczenia, o których mowa w pkt. e, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „*Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.* Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

2. Informacje oraz oświadczenia, o których mowa w pkt c-f, pracodawca załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do takiej działalności.
3. Zatrudniani pracownicy i wolontariusze przed rozpoczęciem pracy lub dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi są zobowiązani do zapoznania się ze „Standardami ochrony małoletnich” obowiązującymi w Stowarzyszeniu,
4. Potwierdzenie zapoznania się z ww. dokumentami oraz oświadczenia o zobowiązaniu się do ich przestrzegania składane jest w formie pisemnej i umieszczone w aktach osobowych lub dołączane do umów o świadczenie działalności wolontariackiej lub dokumentacji obozów.

3.2. Zasady bezpiecznych relacji małoletnich uczestników i zatrudnionych do ich prowadzenia pracowników

3.2.1. Zasady ogólne:

Personel dba o bezpieczeństwo małoletnich podczas spotkań.

Pracownicy wspierają małoletnich w pokonywaniu trudności. Pomoc małoletnim uwzględnia: umiejętności rozwojowe, możliwości wynikające z niepełnosprawności oraz specjalnych potrzeb edukacyjnych.

Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.

Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników i wolontariuszy.

3.2.2. Zasady komunikacji personelu z małoletnimi

Komunikacja budująca dobre relacje z małoletnimi

Personel:

1. W komunikacji z małoletnimi zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też zrozumienie dla ich trudności i problemów.
2. Reaguje wg zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa małoletnich oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich.
3. Daje małoletnim prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym przez personel.
4. Komunikację z małoletnimi prowadzi w sposób budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość.
5. Nie zawstydza, nie upokarza, nie lekceważy i nie obraża małoletnich.
6. Nie obrzuca małoletnich wyzwiskami, nie wyśmiewa i nie ośmiesza ich, np. stosując ośmieszające przezwiska i zdrobnienia. Nie reaguje złośliwościami, sarkazmem na zachowanie małoletnich, nie dowcipkuje i nie żartuje z nich w sposób, który obniża poczucie własnej wartości małoletnich.
7. W procesie rozwiązywania konfliktu dba o komunikację dającą małoletniemu poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi u niego poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.
8. W sposób konstruktywny uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów, stosując w zależności od potrzeb różne metody ich rozwiązywania, np. negocjacje, mediacje.
9. Szybko reaguje na problemy związane z dyscypliną małoletnich:
    a) rozwiązuje pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad przez małoletnich,
    b) zwraca uwagę tym małoletnim, którzy łamią ustalony porządek,
    c) wykazuje empatię wobec małoletnich,
    d) ustala i przypomina obowiązujące zasady – wyraźnie określa oczekiwane zachowania małoletnich,
    e) metody dyscyplinowania małoletnich dobiera adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej małoletnich (zakaz stosowania kar fizycznych).

Zakaz stosowania jakiejkolwiek formy przemocy wobec małoletnich, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

1. Kontakty personelu z małoletnimi nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy małoletni są sprawiedliwie traktowani. Personel nie dzieli ich i nie dyskryminuje.
2. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletnich.
3. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec małoletniego, np. takiej jak:
    a) stygmatyzowanie małoletnich z powodu ich zdrowia, wyglądu, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
    b) wyszydzanie małoletnich, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie,
    c) agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych,
    d) umieszczanie obraźliwych, ośmieszających małoletnich rysunków, zdjęć i filmów,
    e) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających małoletnich, materiałów,
4. Personel nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, w tym:
    a) komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym,
    b) dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
    c) wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów, cmokania itp.,
    d) nie pisze do małoletnich wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
    e) nie publikuje żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o małoletnich i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, np. na Facebooku, bez zgody zainteresowanych stron,
    f) nie wdaje się w prywatne rozmowy małoletnich w mediach społecznościowych, nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby małoletnim wyrządzić krzywdę.
5. Personel nie narusza nietykalności osobistej małoletniego. Nie zachowuje się wobec niego w sposób niestosowny.
6. Nie zmusza małoletniego do odbycia jakiekolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
7. Nie prowokuje nieodpowiednich kontaktów z małoletnimi.
8. Personel zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli małoletni dążyliby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, personel reaguje z wyczuciem, jednak stanowczo, a także pomaga małoletnim zrozumieć znaczenie osobistych granic.
9. Personel równoważy potrzebę nadzoru z prawem małoletnich do prywatności, np. nie otacza małoletnich osobistą opieką, której oni nie potrzebują.

10. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie małoletniego zapewnia obecność innej osoby dorosłej.
11. Stale nadzoruje małoletnich, każdorazowo upewniając się, że są bezpieczni.
12. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unika, innego niż niezbędny, kontaktu fizycznego z małoletnim. Dotyczy to zwłaszcza pomagania małoletniemu w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu i w korzystaniu z toalety.

3.2.3. Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach edukacyjnych lub wychowawczych

1. Kontaktując się z małoletnim personel traktuje go podmiotowo.
2. Kontakt z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
3. Co do zasady kontakt z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
4. Personel nie zaprasza małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
5. Personel nie nawiązuje kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktuje się z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
6. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy), a rodzice/opiekunowie prawni małoletnich muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
7. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i jego rodzice/opiekunowie są osobami bliskimi dla członka personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich oraz ich rodziców/opiekunów.

3.3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi na organizowanych spotkaniach i formach wypoczynku. Niedozwolone działania małoletnich.

3.3.1. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Personel chroni małoletnich i zapewnia im bezpieczeństwo.
2. Małoletni mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania/postępowania ustalonych przez organizatora spotkania lub kierownika wypoczynku.
3. Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości. Nie naruszają praw innych małoletnich – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmienność.

4. Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec kolegów/innych osób nie może naruszać ich poczucia godności/wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między małoletnimi powinno cechować zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam*; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Problemy i konflikty między sobą małoletni powinni rozwiązywać konstruktywnie, bez użycia siły. Powinni akceptować i szanować siebie nawzajem.
7. Małoletni nie mogą kpić lub szydzić ze słabości kolegów i koleżanek, nie mogą ich wyśmiewać.
8. W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie.
9. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec kolegów i koleżanek.
10. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania personelu o zaistniałych zagrożeniach.
11. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania przez innego małoletniego jakiejkolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej.
12. Małoletni znają obowiązujące procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu ich kolegów i koleżanek, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w zwrócić o pomoc.
13. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać pomoc personelu zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

3.3.2. Niedozwolone zachowania małoletnich

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec kolegów i koleżanek/innych osób:
   a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
      - ✓ bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie,
      - ✓ wymuszenia,
      - ✓ napastowanie seksualne,
      - ✓ nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
      - ✓ fizyczne zaczepki,
      - ✓ zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań,
      - ✓ rzucanie w kogoś przedmiotami;
   b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
      - ✓ obelgi, wyzwiska, wulgaryzmy,
      - ✓ wyśmiewanie, drwienie, szydzenie,
      - ✓ bezpośrednie obrażanie,

- ✓ plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary,
- ✓ groźby;

c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- ✓ poniżanie,
- ✓ wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie,
- ✓ pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu),
- ✓ wulgarne gesty,
- ✓ śledzenie/szpiegowanie,
- ✓ obraźliwe SMS-y i MMS-y,
- ✓ wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania,
- ✓ telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające,
- ✓ niszczenie/zabieranie rzeczy należących do innego małoletniego,
- ✓ straszenie,
- ✓ szantażowanie.

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji.
3. Nieuzasadnione, bez zgody personelu opuszczanie spotkania.
4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas organizowanych zajęć i zabaw. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu. Przebywanie w miejscach niedozwolonych.
5. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
6. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/środków odurzających.
7. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności Stowarzyszenia.
8. Kradzież/przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności Stowarzyszenia.
9. Wyłudzanie pieniędzy lub innych rzeczy od kolegów i koleżanek.
10. Wysługiwanie się innymi w zamian za korzyści materialne.
11. Rozwiązywanie konfliktów z kolegami w sposób siłowy, udział w bójce.
12. Szykanowanie kolegów/koleżanek lub innych osób z powodu odmienności ich przekonań.
13. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
14. Znęcanie się (współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
15. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów/koleżanek.
16. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych małoletnich/osób bez ich zgody.
17. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
18. Stosowanie wobec kolegów/koleżanek /innych osób różnych form cyberprzemocy.

3.4. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci

Do potencjalnych zagrożeń płynących z użytkowania sieci należy zaliczyć:

1. dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, hazard),
2. działalność innych użytkowników zagrażająca dobru dziecka.

3.4.1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Dostęp małoletniego do Internetu możliwy jest tylko, jeśli pozwala na to regulamin danego spotkania.
2. Jest on wtedy możliwy:
   a) pod nadzorem personelu
   b) bez nadzoru personelu – na przeznaczonych do tego komputerach
   c) za pomocą sieci wifi, po podaniu przez personel hasła.
3. Małoletni może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.
4. Małoletni korzystają z komputera tylko za zgodą i zgodnie z zaleceniami personelu.

3.4.2. Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych oraz innych urządzeń elektronicznych

1. Małoletni ma prawo korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych tylko, jeśli pozwala na to regulamin danego spotkania i zgodnie z ustalonymi zasadami.
2. Małoletni posiadają telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność.
3. Stowarzyszenie nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu, który małoletni zabrał ze sobą na wypoczynek.
4. Małoletni może korzystać z telefonu, a także innych urządzeń elektronicznych w celu wyszukania informacji niezbędnych do realizacji zadań podczas zajęć, po uzyskaniu zgody wychowawcy prowadzącego dane zajęcia lub na jego wyraźne polecenie.
5. Podczas spotkań zakazuje się małoletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.

3.4.3. Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci

1. Stowarzyszenie podejmuje działania zabezpieczające małoletnich przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi. W

szczególności zainstalowane jest oprogramowanie zabezpieczające dostęp to takich treści.

3.5. Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci

1. Stowarzyszenie zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Stowarzyszenie, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
3. Członkom personelu nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
4. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, członek personelu może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
5. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
6. Upublicznienie wizerunku dziecka utrwalonego w jakiejkolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka. Dopuszczalna jest jednorazowa zgoda na sprecyzowany okres.

Rozdział 4

Procedury reagowania w przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego

Procedura reagowania i działań w przypadku niewłaściwych relacji między małoletnimi

1. Małoletni, który czuje się pokrzywdzony przez innych, w tym małoletnich, zgłasza ten fakt członkowi personelu.
2. Wszelkie przejawy przemocy, agresji, w tym fizycznej, powinny być niezwłocznie przerwane przez pracownika lub inne osoby będące świadkami incydentu.
3. Członek personelu po uzyskaniu informacji i zawiadomieniu dyrektora oraz rodziców małoletniego, sporządza protokół interwencji.
4. Jeżeli dyrektor, kierownik obozu lub inny członek personelu, stwierdzi konieczność podjęcia działań, powiadamia organy zewnętrzne (instytucje pomocy społecznej, policję, sąd rodzinny) o zaistniałej sytuacji oraz potrzebie, np. wglądu w sytuację rodzinną dziecka.
5. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest małoletni w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi przestępstwo lub wykroczenie, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.

6. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest małoletni w wieku powyżej 17 lat, a jego zachowanie stanowi przestępstwo lub wykroczenie, należy ponadto poinformować właściwą miejscowo prokuraturę lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
7. W przypadku braku współpracy rodziców dziecka podejrzanego o krzywdzenie, dyrektor podejmuje, po ocenie sytuacji, decyzję o ewentualnym zawiadomieniu organów zewnętrznych (pomocy społecznej, policji, sądu rodzinnego).
8. Stowarzyszenie prowadzi działania wychowawczo-profilaktyczne w celu zapobiegania i uświadamiania niewłaściwych zachowań, przemocy oraz innych form krzywdzenia małoletnich.

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

1. W przypadku podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, członek personelu ma obowiązek niezwłocznej interwencji, sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi Stowarzyszenia.
2. W przypadku podejrzenia zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, członek personelu zawiadamia odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe). Następnie informuje dyrektora Stowarzyszenia oraz rodziców/opiekunów prawnych dziecka. Kolejne kroki leżą w kompetencji wezwanych służb.
3. W przypadku krzywdzenia dziecka przez członka personelu, zawiadamia się dyrektora Stowarzyszenia, który izoluje dziecko od potencjalnego sprawcy, zawiadamia policję i podejmuje kroki jako pracodawca.
4. W przypadku, gdy źródłem krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia są rodzice/opiekunowie prawni dziecka, dyrektor powiadamia właściwe instytucje i organy (policję, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego) i wdrażana jest procedura „Niebieskiej Karty".
5. W każdej sytuacji krzywdzenia dziecko zostaje otoczone opieką i wsparciem.
6. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, którą załącza się do dokumentacji z przebiegu sprawy.

Rozdział 5
Organizacja procesu ochrony małoletnich

5.1. Obowiązki Stowarzyszenia w zakresie wdrażania „Standardów ochrony małoletnich"

1) zatwierdzenie „Standardów ochrony małoletnich" i wdrożenie ich w życie;
2) opublikowanie dokumentu w wersji zupełnej i skróconej (przeznaczonej dla osób małoletnich) na stronie: www.med.org.pl, jak również umieszczenie wersji skróconej na tablicy informacyjnej „Informacje dla uczestników np. obozu/biwaku" dostępnej rodzicom;
3) zapoznanie pracowników ze standardami;

4) gromadzenie w dokumentacji pracowniczej, oprócz innych dokumentów wymaganych prawem, oświadczenia z KRK, Zaświadczenia z Rejestru Przestępców na Tle Seksualnym; a w przypadku obywateli innych krajów: wymagane oświadczenia lub zaświadczenia;
5) przechowywanie dokumentów wytworzonych w związku ze stwierdzonymi przypadkami krzywdzenia;
6) dokonywanie raz na dwa lata przeglądu i ewentualnej nowelizacji „Standardów ochrony małoletnich".

5.2. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń podejrzenia lub krzywdzenia

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów jest Dyrektor Stowarzyszenia, ewentualnie osoba go zastępująca.
Dane do kontaktu: Wiesław Łyżbicki, mailowo: w.lyzbicki@med.org.pl
lub bezpośrednio w siedzibie Stowarzyszenia.
W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego proszę zostawić zawiadomienie o przemocy pierwszemu spotkanemu pracownikowi Stowarzyszenia.

Zatrudniany personel Stowarzyszenia wyposażany jest w wiedzę z zakresu:

- rozpoznawania krzywdzenia, objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem właściwych działań,
- wiedzę z zakresu odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia małoletnich.

5.3. Dokumentowanie zdarzeń i ich archiwizowanie

Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich zakładana jest imienna teczka z nazwiskiem małoletniego. Teczkę zakłada i prowadzi wyznaczona osoba.

Do czasu zakończenia sprawy teczka jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

W teczce umieszcza się:

1. Zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia.
2. Protokół rozmowy ze zgłaszającym, o ile jest możliwym jego sporządzenie.
3. Protokoły i notatki z rozmów z małoletnim.
4. Protokół z posiedzenia powołanego przez Zarząd Stowarzyszenia.
5. Protokoły z rozmów z osobą krzywdzącą – o ile taka będzie przeprowadzana.
6. Korespondecję pomiędzy np. sądem rodzinnym, ośrodkiem pomocy społecznej i innymi.
7. Plan wspierania krzywdzonego.
8. Karty monitorowania zachowań krzywdzonego, opinie personelu.
9. Wykaz telefonów, adresów instytucji świadczących wsparcie ofiarom przemocy.

5.4. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu jego krzywdzenia opracowuje zespół opiekunów zatrudnionych w Stowarzyszeniu powołany przez Zarząd Stowarzyszenia.

Struktura dokumentu „Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia"

- Imię i nazwisko małoletniego
- Imiona i nazwiska członków zespołu sporządzającego plan wsparcia
- Diagnoza sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia
- Cel wsparcia małoletniego
- Identyfikacja zasobów wewnętrznych Stowarzyszenia oraz źródeł zewnętrznych wsparcia małoletniego-ofiary krzywdzenia
- Zakres współdziałania Stowarzyszenia z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia małoletniego
- Formy i metody wsparcia małoletniego
- Ocena efektywności wsparcia udzielonego małoletniemu.

Załącznik nr 1 do Standardów ochrony małoletnich

CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECI

A. Niepokojące zachowania dziecka, które mogą wskazywać na to, że jest ofiarą przemocy:

1. Na zajęcia przychodzi brudne, nieuczesane;
2. Przychodzi w brudnych, niechlujnych ubraniach, nie przystosowanych do aktualnie panujących warunków atmosferycznych;
3. Przychodzi głodne, z niezaspokojonymi potrzebami żywieniowymi;
4. Przychodzi z widocznymi otarciami, zasinieniami, ugryzieniami i ranami, których pochodzenie nie jest znane;
5. Podaje informacje niewiarygodne, niemożliwe lub niespójne w zakresie ujawnionych na jego ciele obrażeń;
6. W trakcie wspólnych gier i zabaw nadmiernie zakrywa swoje ciało, niestosownie do sytuacji lub warunków atmosferycznych;
7. Odczuwa strach przed powrotem do domu lub pojawieniem się opiekuna;
8. Ucieka z domu lub reaguje agresywnie na widok opiekuna;
9. Wykazuje lęk przed osobami dorosłymi, w tym opiekunami lub personelem;
10. Podczas zajęć wykazuje bóle i objawy somatyczne takie jak bóle głowy, bóle brzucha, zawroty głowy;
11. W zachowaniu dziecka nastąpiły nagłe i wyraźne zmiany;
12. Podczas zajęć jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone, depresyjne lub zachowuje się w sposób agresywny wobec innych dzieci lub personelu;
13. Buntuje się lub okalecza, lub wykazuje inne objawy skrajnie emocjonalnych zachowań;
14. Podczas zajęć ucieka do świata fantazji lub gier lub nadmiernie izoluje się od pozostałych dzieci;
15. Podczas zajęć nadmiernie poszukuje kontaktu fizycznego z personelem lub osobami dorosłymi;
16. Jest pobudzone w sposób erotyczny lub seksualny niestosownie do swojego wieku; co wyraża się zachowaniem lub nadmiernym poruszaniem tematyki erotycznej;

B. **Niepokojące zachowania opiekuna wskazujące na możliwość krzywdzenia dziecka:**

1. Podawanie nieprawdziwych lub fantazyjnych okoliczności dotyczących powstania obrażeń u dziecka;
2. Wyrażanie się na temat dziecka w sposób agresywny lub niestosowny;
3. Kierowanie wobec dziecka uwag o zabarwieniu agresywnym lub seksualnym;
4. Stosowanie wobec dziecka surowej dyscypliny lub postawy nadopiekuńczej, lub nadmierna pobłażliwość wobec działań dziecka;
5. Stany depresyjne, samobójcze, histeryczne lub apatyczne opiekuna;
6. Agresywne zachowania opiekuna;
7. Odbieranie dziecka przez opiekuna w stanie wskazującym na spożycie alkoholu lub substancji odurzających (narkotyków);
8. Brak świadomości na temat aktualnych potrzeb dziecka lub negowanie, umniejszanie tym potrzebom;
9. Przekraczanie przez opiekuna dopuszczalnych granic w kontakcie fizycznym lub werbalnym z dzieckiem np. dotykanie w miejscach intymnych, całowanie, obłapianie dziecka;

Załącznik nr 2 do Standardów ochrony małoletnich

OŚWIADCZENIE O ZAZNAJOMIENIU SIĘ I ZOBOWIĄZANIU DO PRZESTRZEGANIA ZASAD ZAWARTYCH W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH W CHRZEŚCIJAŃSKIM STOWARZYSZENIU „MIŁOŚĆ EDUKACJA DOJRZAŁOŚĆ”

…….

miejscowość, data

Ja, niżej podpisany/a (imię i nazwisko Personelu) ……

PESEL:……, zamieszkały/a w ……..……

oświadczam, że zapoznałem się ze Standardami Ochrony Małoletnich w Chrześcijańskim Stowarzyszeniu „Miłość Edukacja Dojrzałość”, akceptuję ich treść oraz zobowiązuję się do ich przestrzegania

……

podpis

Załącznik nr 3 do Standardów ochrony małoletnich

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko Małoletniego:

2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia i data zdarzenia):		
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia:		
4. Opis podjętych działań, innych niż interwencja:	Data:	Działanie:
5. Spotkania z rodzicami / opiekunami prawnymi Małoletniego:	Data:	Opis spotkania:
6. Forma podjętej interwencji:		
7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji:		
8. Wyniki interwencji: działania organów / wymiaru sprawiedliwości / rodziców / opiekunów prawnych – jeżeli Stowarzyszeni posiada informacje na ten temat	Data:	Działanie: